

Tvrdošovský **SPRAVODAJ**

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XX. | číslo 3. | december 2017 | Cena: 1,20 €

ISSN 1339-2530

*Veselé vianočné sviatky
a šťastný nový rok 2018!*

Alžbeta Markusková

Čas lásky, žičlivosti, pokoja...

Pomaly končí krásny adventný čas,
keď prebúda sa čaro Vianoc v nás.
A zrazu je všade ticho, pokoj v duši,
do srdca Božiu lásku samé nebo tlačí.

Svetielka v oknách sa trblietajú,
ľudia k sebe kratšiu cestu majú.
Už sa tešíme, ako pri stromčeku
svoje srdce blízkym dáme na ruku.

Na problémy, zhon i únavu razom zabudneme,
len nech pri štedrej večeri s blízkymi budeme.

Deťom pri darčekom šťastné očka žiaria,
ich božtek vďaka ani diamenty nevyvážia.

My, ak Boh dá, so slzami sľubujeme,
že aj o rok znova sa všetci stretneme...

Vážení mladomanželia a rodičia!

Televízia Carisma plánuje v januári 2018 predstaviť vo svojom tvrdošovskom programe mladomanželov a novorodencov našej obce z roku 2017. Preto Vás žiadame, aby ste do 29. decembra 2017 poslali e-mailom 2 svadobné fotografie, resp. 2 fotky o svojom dieťatku na adresu: tktv@tvrdošovce.sk. Ďakujeme.

JUBILANTI

- 70 September:** Zuzana Mojzesová (Hlboká ul.), Ladislav Szikora, Štefan Ludas (Sládkovičova ul.), Ladislav Szabó (Orechová ul.)
Október: Marian Kuchar, Ladislav Vanya (ul. J. Dózs), Imrich Mojzes, Ladislav Szabó (Puškinova u.)
November: Irena Mojzesová
December: Mikuláš Csányi, Eva Bencze, Ján Škandík
- 75 September:** František Bédi (Kapustová ul.), Klára Blažková, Helena Rubišová, Ema Morvaiová
Október: Jozef Tóth (Jesenského ul.), Mária Siposová (Záhradnícka ul.), Margita Ludasová (Mládežnícka ul.), Mária Rosková (Ružová ul.), Mária Sántaová
November: Mikuláš Balogh
December: Terézia Bogdányová (Kvetná ul.), Mária Škulecová
- 80 September:** Vincent Balogh (Orechová ul.), Izabella Kollárová
Október: Vincent Geró, Ema Ruzsíková, Július Vanya (ul. J. Dózs)
November: Jozef Brlai, Vincent Ladics
December: Irena Pšenáková, Štefan Cibulka, Vilma Speváková
- 85 September:** Mária Képesiová, Mária Ivaničová (Orechová ul.), Vilma Bogdányová
Október: Terézia Benczeová (ul. Kossuth), Mária Csányiová (Rákócziho ul.)
November: Ema Dózsová, Rozália-Olga Vidová
- 90 Október:** Július Csányi
November: Helena Juhászová

Spoločenskú kroniku zostavila:
Eva Benkőová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedi község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Györi Beáta, Fotók: Mészáros Imre, archiv. **Titulná fotka/Címlap foto:** shutterstock. **Vianočná pohľadnica:** Evelyn Fugli, ZŠ J.A.Komenského. **Karácsonyi képeslap:** Nagy Orsolya, Szemerényi Károly Alapiskola. **Grafika a tlc/Térdei és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. Časopis vychádza trikrát ročne. Megjelenés: évente háromszor. **Dátum vydania:** 2017.12.6. **Kiadás időpontja:** 2017.6.12. **ISSN 1339-2530.**
 Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusi stotožňovať s názorom redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkeket tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

MLADOMANŽELIA

Ing. Juraj Kečkéš a Alica Vanyová	7.7
Igor Borsányi a Helena Pytlíčková	29.7
Pavol Hajaš a Monika Takácsová	5.8
Attila Hajabács a Klára Vanyová	26.8
Tomáš Cibulka a Mgr. Martina Masarovičová	2.9
Michal Kasáš a Judita Tóthová	9.9
Michal Kučerák a Angelika Mátéová	16.9
Viktor Horváth a Mária Surovcová	16.9
Ladislav Tóth a Miriam Antalecová	16.9
Ing. Tomáš Oravek a Denisa Kissová	23.9
Tibor Bencze a Katarína Vargová	30.9
Mgr. Tomáš Balko a Ing. Romana Holetzová	30.9
Peter Varga a Ing. Andrea Vinczeová	14.10
Marián Varga a Erika Urbánová	7.11

VITAJTE MEDZI NAMI

Dominik Draganov	13.5
Áron Varga	22.7
András Veres	9.8
Peter Jaššo	2.8
Nikola Stojková	10.8
Réka Molnár	19.8
Dominik Mészáros	24.8
Alexa Benczeová	30.8
Ján Kačerjak	4.9
Viktória Mária Balogh	9.9
Viktória Tóthová	15.9
Tomáš Gyertyák	2.10
Linda Ambrózyová	11.10
Mia Bognerová	12.10
Anabella Borošová	15.11

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

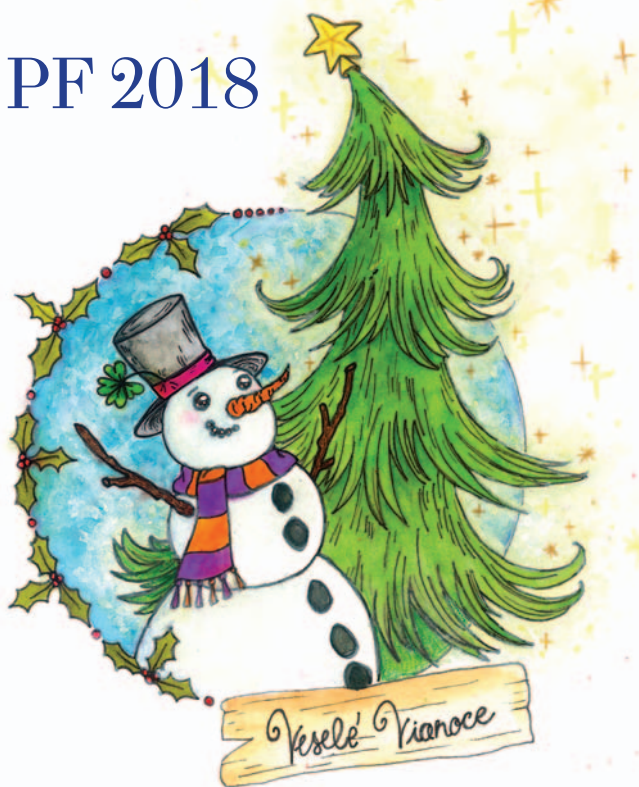
Eva Zsideková	(1944)	20.7
Margita Jerušková	(1936)	26.7
Ján Sós	(1942)	30.7
Tatiana Dózsová	(1971)	8.8
Štefan Száraz	(1941)	9.8
Zoltán Bencze	(1943)	17.8
Alžbeta Krupanská	(1946)	23.8
Štefan Mészáros	(1955)	25.8
Karol Jakubík	(1936)	31.8
Jozef Ludas	(1964)	3.9
Juliana Tóthová	(1937)	10.9
Mgr. Terézia Vítková	(1940)	11.9
Mária Szárazová	(1948)	16.9
Ladislav Murányi	(1957)	17.9
Anna Vinczeová	(1927)	26.9
Norbert Szalai	(1969)	3.10
Štefan Bogdány	(1956)	4.10
Štefan Tóth	(1965)	8.10
Ludovít Szabó	(1942)	10.10
Ján Fugli	(1951)	12.10
Anna Jozafová	(1950)	17.10
Mária Baloghová	(1933)	27.10
Jozef Agh	(1945)	4.11
Anna Čapuchová	(1927)	5.11
Štefan Bédi	(1938)	12.11

VÁŽENÍ ČITATELIA!

Oznamujeme vám, že Tvrdošovský spravodaj si môžete naďalej predplatiť na obecnú úradu v kanc. č. 13 alebo v obecnej knižnici za výhodnú cenu: 3 € na 1 rok. Ďakujeme, že ste nám verní.

PF 2018

Dovoľte mi zaželať Vám pokojné prežitie
vianočných sviatkov a nový rok
plný šťastia a úspechov

Ing. Marián Tóth
starosta obce

DECEMBER V TVRDOŠOVCIACH

Počas adventu bude v Obecnom dome inštalovaný BETLEHEM
z figurín životnej veľkosti

- 3. december - nedeľa:** Zapálenie prvej adventnej sviečky,
17:00 - pri Dome služieb
- 4. december – pondelok:** Otvorenie výstavy ručných prác
Lídie Baloghovej,
17:00 - Obecný dom
- 6. december - streda:** Príchod Mikuláša do Tvrdošoviec,
16:30 - Obecný dom
- 7. december – štvrtok:** Vianočné dobrovoľné darovanie
krvi, 8:00 - 12:00, Obecný dom
Vyhodnotenie výtvarnej súťaže
„Vianočná pohľadnica“,
10:00 – Obecný úrad
- 9. december – sobota:** Vianočný turnaj „ZOLIK-KAP“
(OZ Sport Friends Tvrdošovce
2013) 10:00 – umelý trávnik
- 11. december – pondelok:** Prednáška o advente s pánom
farárom Antonom Szlávikom,
(skupina Meridián),
16:30 – Obecný dom, poschodie
- 12. december – utorok:** Adventný klavírný koncert,
16:30 – Obecný dom, poschodie
- 15-16. december – sobota, nedeľa:**
Tradičné vianočné trhy pri
Obecnom dome, 13:00 – 20:00
- 16. december – sobota:** Vianočný program,
15:00 – pred Obecným domom
Účinkujú:
- 15:00 MŠ Hlboká
 - 15:10 MŠ s vyuč. jazykom
maďarským
 - 15:20 MŠ Sv. Štefana
 - 15:30 ZŠ J.A. Komenského
 - 15:45 ŽŠ s VJM K. Szemerényiho
 - 16:00 Spevokol Rozmarín
 - 16:15 Mužský spevácky zbor
 - 16:30 Ženský spevokol Biely Agát
 - 16:45 Tvrdošovskí citaráši
 - 17:00 Skautský zbor
 - 18:00 „Šťastné sviatky“
duetný koncert
Tomáša Mészároša
a Ágnes Kuczmanna
- Celý deň v Obecnom dome: detský kútik, tvorivá dielňa,
výstava ručných prác
Lídie Baloghovej.*
- 20. december – streda:** Adventný gitarový koncert,
18:00 – Obecný dom, prízemie
- 28. december – štvrtok:** Zábavný program CSEMADOKU,
15:00 – Obecný dom, prízemie
- 1. január – pondelok:** Novoročný príhovor, ohňostroj,
00:45 – pred Obecným domom

Opýtali sme sa STAROSTU OBCE

Pán starosta! Je december, máme tu koniec roka. Ako by ste hodnotili uplynulé obdobie z pohľadu samosprávy?

S prihliadnutím na očakávania môžeme konštatovať, že aj tento rok bol aktívny. Ak berieme do úvahy len zasadnutia obecného zastupiteľstva, v roku 2017 zasadalo celkovo 10-krát v záujme toho, aby sme vedeli nároky obce a jej obyvateľov v čo najväčšej miere uspokojiť. Myslím si, že to samo o sebe svedčí o tom, že sme veľká obec s množstvom očakávaní, plánov a nápadov. Popri tom všetkom sme počas uplynulých 12 mesiacov bez väčších problémov zabezpečili úlohy nevyhnutné ku každodennému životu obce, myslím tu na údržbu verejných priestranstiev, ochranu a zveľaďovanie nášho okolia a zabezpečenie služieb potrebných ku komfortu našich obyvateľov. Na poslednom tohtoročnom decembrovom zasadnutí obecného zastupiteľstva boli na programe všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sú dôležité k fungovaniu samosprávy. Tiež však nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že na zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 30. novembra 2017, bol schválený rozpočet obce na roky 2018-2020.

Môžeme vedieť, aké nové investície, zmeny obsahuje spomínaný rozpočet na rok 2018?

V príjmovej časti rozpočtu predstavuje najväčšiu položku tzv. podielová daň. V príjmovej časti počítame so získaním dodatočných zdrojov v oblasti nakladania s komunálnym odpadom, konkrétne zo separovania odpadu. Tu by som chcel vyzdvihnúť dôležitosť spolupráce a aktívneho prístupu obyvateľov obce. V novom roku sa chceme zamerať aj na túto oblasť. Výdavková časť rozpočtu je tá, ktorá obsahuje detailnejšie členenie našich plánov, zámerov. V budúcom roku bude predmetom rekonštrukcie budova bývalého kaštieľa nachádzajúceho sa v areáli termálneho kúpaliska, ktorú budeme financovať z vlastných zdrojov (v prípade možnosti z nenávratných finančných zdrojov). Plánujeme pokračovať v rekonštrukcii našich miestnych komunikácií, v závislosti od zabezpečenia finančných zdrojov, hodláme dokončiť rozostavaný vežový vodojem a zmodernizovať verejné osvetlenie. Inicializoval som zriadenie osobitného fondu pre prípad nepredvídaných udalostí, z ktorého by bola v prípade škôd vzniknutých povodňami alebo požiarom poskytnutá

nevyhnutná pomoc pre obyvateľov.

Tieto investície prinesú do obce viditeľné zmeny. Máte okrem nich plány aj s dlhodobším výhľadom?

Áno. V súčasnosti sa vypracováva projektová dokumentácia k novému zbernému dvoru, k rozšíreniu Obecného domu, k novej materskej škole s VJM a k prepojeniu ulíc Golgota a Gaštanová. K tomu, aby sme tieto, ale aj ďalšie iné projekty vedeli zrealizovať, je potrebné mať spracovaný tzv.

hodli sme sa vypracovať nový. Spracovanie tohto nového dokumentu práve prebieha, ukončenie je plánované v budúcom roku.

Samozrejme stále aktuálnym projektom je vybudovanie systému odvedenia odpadových vôd, tzv. „kanalizácia“. V lete 2017 sa ukončilo verejné obstarávanie na výber dodávateľa stavby, víťazný návrh bol v objeme 21.000.000,- €. Víťazná suma verejného obstarávania, ktoré bolo vzhľadom na objem zverejnené v európskom vestníku, vzišla z elektronickej

Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Budovateľská

územný plán rozvoja obce. Keďže náš súčasný územný plán je zastaralý, resp. neodrzakľuje súčasné požiadavky obce, roz-

aukcie. Výsledky sú predmetom posudzovania Úradu pre verejné obstarávanie. Pre mňa je osobitne dôležitý projekt likvidácie, inak povedané sanácie niekoľko stoviek betónových kociek na starej skládke tuhého komunálneho odpadu v časti „Vermek“, ktorá ohrozuje nielen naše životné prostredie, ale aj naše zdravie. Táto environmentálna záťaž nám zostala z minulosti a považujem za dôležité, aby bola odstránená. Je to v záujme nás všetkých!

Čo by ste pri príležitosti blížiacich sa sviatkov priali našim čitateľom?

December je posledný mesiac v roku. V dobrej viere sa snažíme ukončiť rozpracované veci, analyzujeme a hodnotíme, čo sa

Zateplenie Domu služieb

nám podarilo a čo by sme robili možno inak. V tomto období sú najkrajšie okamihy tie, počas ktorých rodina spolu trávi voľné chvíle a vianočné sviatky, rodinní príslušníci rozprávajú svoje príbehy, ochutnávajú chutné jedlá. Robíme tak aj my, pričom navštevujeme starých rodičov, prababky, kde sa schádza celá rodina. Nebude tomu inak ani tento

rok. Pri tejto príležitosti prajem každému čitateľovi, Tvrdošovčanovi požehnané, v kruhu rodiny strávené vianočné sviatky a v novom roku zdravie, šťastie a úprimných priateľov. Buďme si navzájom nápomocní, podporujme sa, aby sme sa mohli v roku 2018 spoločne tešiť z nových a nových úspechov.

SB

Všeobecné záväzné nariadenia obce sú dôležité k fungovaniu samosprávy.

POŠTA TVRDOŠOVCE MEDZI NAJLEPŠÍMI NA SLOVENSKU

Pošta Tvrdošovce sa vďaka svojmu kolektívu zaradila medzi najlepšie spomedzi viac ako 1 500 pošt na Slovensku.

Vedeli ste, že Slovenská pošta pri príležitosti najvýznamnejšieho „poštárskeho sviatku“, Svetového dňa pošty, pravidelne oceňuje svojich najlepších zamestnancov? Ceny a uznania generálneho riaditeľa si v tomto roku prevzali jednotlivci a kolektívy v 18 kategóriách. Jednou z nich bola kategória „Kolektív veľkej pošty“, v ktorej sa na prvej priečke umiestnila práve pošta Tvrdošovce. Ocenenie si z rúk generálneho riaditeľa Slovenskej pošty Róberta Gálika prevzala vedúca pošty Mária Csikósová.

Na ocenenie sú všetci zamestnanci pošty nesmierne hrdí, no zároveň je to pre nich aj záväzok do budúcnosti naďalej poskytovať služby zákazníkom čo v najvyššej kvalite.

Ing. Mária Csikósová
vedúca pošty

VOĽBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV 2017

Dňa 4.11.2017 sa uskutočnili na Slovensku voľby do orgánov samosprávnych krajov. V Tvrdošovciach z celkového počtu oprávnených voličov **4 388** prišlo k urnám **604** voličov, čo znamená **13,76 %**.

Z kandidátov na predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja získal v našej obci najviac hlasov Iván Farkas, kandidát SMK – MKP, celkom 230 platných hlasov.

2. Milan Belica – Smer – sociálna demokracia, SNS, MOST – HÍD 159 hlasov
3. Peter Oremus – nezávislý kandidát 67 hlasov
4. Milan Uhrík – Kotleba – ľudová strana naše Slovensko 60 hlasov
5. Ján Greško – SaS, OĽaNO, KDH, Šanca, OKS, Nova, Demokrati Slovenska 48 hlasov
6. László Hajdu – Maďarská kresťanskodemokratická aliancia – Magyar Kereszténydemokrata Szövetség 14 hlasov
7. Renáta Kolenčíková – nezávislý kandidát 10 hlasov
8. Ján Marko – Nový parlament 0 hlasov

Z kandidátov na poslanca do zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja dostali v Tvrdošovciach viac ako 100 hlasov nasledovní kandidáti:

1. Dávid Nagy SMK – MKP	267 hlasov
2. János Bób SMK – MKP	252 hlasov
3. Bertalan Bóna Smer – sociálna demokracia, SNS, MOST – HÍD	216 hlasov
4. Otokar Klein nezávislý kandidát	210 hlasov
5. Mária Czuczor SMK – MKP	195 hlasov
6. Tibor Dobai SMK – MKP	188 hlasov
7. Eva Polerecká Smer – sociálna demokracia, SNS, MOST – HÍD	127 hlasov
8. Branislav Becík nezávislý kandidát	118 hlasov
8. Tibor Matuška Smer – sociálna demokracia, SNS, MOST – HÍD	118 hlasov

Za predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja bol zvolený Milan Belica.

Poslancami Nitrianskeho samosprávneho kraja sa z volebného obvodu č. 4 – Nové Zámky stali: Otokar Klein, Marek Oremus, Branislav Becík, Helena Bohátová, Ladislav Marenčák, Marcel Filaga, Gabriel Katona, Tibor Matuška

Obecný úrad v Tvrdošovciach touto cestou ďakuje voličom, ktorí využili možnosť ísť voliť a odovzdali svoj hlas, členom okrskových volebných komisií, zamestnancom obecného úradu a príslušníkom obecnej polície za hladký priebeh pri župných voľbách.

Mgr. Judita Veresová

O JESENNÝCH PRÁČACH PVS

Gro jesenných prác Podniku verejnosprospešných služieb tvoril odvoz odpadu a oprava miestnych komunikácií. Čo sa

Papier nie je veľkoobjemový odpad

po opätovne vyložený odpad tohto druhu. Dalším problémom je, že v rámci zberu veľkoobjemového odpadu sa vyložia pred domy skoro všetky druhy odpadu ako je papier, pneumatiky a iné, čo nám v značnej miere sťažuje prácu. Žiadame vás, aby ste pred svoje rodinné domy vyložili len komodity, ktoré sa práve zbierajú. Za porozumenie vám ďakujeme.

Čo sa týka ďalších prác, komplexne sme vyčistili cintorín na Gaštanovej ulici, kde sme odstránili vysoký živý plot a očistili zarastené pomníky. Dokončili sme Fit park na Kinizsiho ulici a s pomocou mužského zboru sme vykonali vonkajšiu rekonštrukciu na bu-

dove obecného múzea. Takmer vo všetkých uliciach obce sme studeným asfaltovaním opravili výtlky. V novembri prebiehalavuliciach Budovateľská, Gárdonyiho, Záhradnícka a kpt. Jaroša komplexné vyasfaltovanie miestnych komunikácií. Na zbernom dvore sme rozdrvili 1550 t stavebnej suty, ktorá sa použije pri oprave ciest.

Pracovníci PVS sa snažia a budú snažiť naďalej urobiť čo najviac pre udržiavanie čistoty a poriadku verejných priestranstiev našej obce.

Karol Varga

týka odvozu odpadu, nejednalo sa len o odvoz komunálneho odpadu, ktorý vykonávame pravidelne v 2-týždňových intervaloch, ale aj odvoz nadmerného množstva smetí z extravilánu obce, hlavne z jarkov pozdĺž miestnej komunikácie vedúcej na zberný dvor (bývalé stredisko č. III). Je smutné, že sa na toto miesto opätovne vyváža veľké množstvo rôzneho druhu odpadu, i napriek tomu, že sa v Tvrdosovciach už dobrých pár rokov separuje odpad a prevádzkuje sa zberný dvor, ktorý je otvorený takmer každý deň. Treba dodať, že odvoz ilegálnych skládok odpadu znamená nemalé financie z rozpočtu obce.

V posledný týždeň v mesiaci október prebiehal zber veľkoobjemového odpadu, z ktorého sa nazbieralo tiež veľké množstvo. V súvislosti s tým by som chcel požiadať obyvateľov, aby najbližšie vyložili veľkoobjemový odpad pred svoje domy vo vopred určenom termíne v ten deň, kedy sa odváža z vašej ulice komunálny odpad. Veľmi veľa času a energie nám zaberá, keď sa musíme viacrát vracáť do jednotlivých ulíc

ROZHODNUTIE O UZÁVIERKE MIESTNEJ KOMUNIKÁCIE

Obec Tvrdosovce spravuje a udržiava miestne komunikácie II. až IV. triedy. To znamená, že povoľuje ich uzávierky, schvaľuje ich dočasné uzatváranie a obmedzenia, informuje o aktuálnych a pripravovaných uzávierkach miestnych komunikácií. Ak niektorá z vyššie uvedených činností má za následok zmenu organizácie dopravy, žiadosť je posúdená aj so súhlasom príslušného dopravného inšpektora.

O vydaní rozhodnutia o uzávierke miestnych, resp. účelových komunikácií sú súčasne informované všetky zložky, ktoré majú v kompetencii zabezpečenie plynulosti dopravy. Rozhodnutie vydá Obec na základe „Žiadosti o povolenie uzávierky miestnych komunikácií“.

Súčasťou žiadosti sú prílohy:

- Splnomocnenie pri zastupovaní stavebníka
- Kópia stavebného povolenia, resp. ohlásenia drobnej stavby

- Situácia a technická správa z projektovej dokumentácie
- Určenie prenosného dopravného značenia
- Vyjadrenie správcu miestnych komunikácií
- Doklad o zaplatení stanovenej správneho poplatku v zmysle zákona č. 145/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov
- Ak je úplná uzávierka komunikácie, aj návrh obchádzky.

Správny poplatok: pre vydanie nového rozhodnutia: základná sadzba 70,00 eur pri zmene vydaného rozhodnutia: 40,00 eur.

Zákonná lehota na vybavenie: 30 dní (s možnosťou prerušenia). Dĺžka vybavenia závisí aj od spracovania na dopravnom inšpektoráte.

Spracovala:
Katarína Čapuchová

Radosť darovať

Je december, len pár dní nás delí od najkrajších sviatkov roka – Vianoc. Je to obdobie, kedy sa ľudia navzájom stretávajú a obdarúvajú.

Darovať a urobiť radosť druhým je dobrý pocit. V duchu tejto myšlienky koná aj Obec Tvr-

došovce, ktorá už vyše desať rokov pripravuje pre starších obyvateľov obce nad 75 rokov vianočné balíčky so samými dobrotami. Jedná sa o približne 300 skôr narodených Tvrdošovčanov, ktorým sú vianočné balíčky určené a môžu si ich

prísť prevziať na Obecný úrad. Toto obdobie a táto práca je vždy veľmi príjemná, nakoľko sa pri odovzdávaní balíčkov stretávame s milými a priateľskými ľuďmi. Je to pre nás dobrý pocit, keď môžeme niekoho potešiť a urobiť mu radosť

aspoň malým darčekom. V tejto ušľachtilej a humánnej tradícii by sme chceli pokračovať ešte dlhé roky a spriemniť tým predvianočné obdobie našim postarším spoluobčanom.

Ing. Erika Šipošová

DO POZORNOSTI DAŇOVNÍKOM

Obecný úrad Tvrdošovce žiada daňovníkov, u ktorých v roku 2017 nastali zmeny týkajúce sa vlastníctva nehnuteľností, to znamená predali, kúpili, darovali, zdedili alebo nadobudli v dražbe pozemok, dom alebo byt, aby v zmysle zákona nahlásili tieto zmeny na Obecnom úrade v Tvrdošovciach. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti vydražením v priebehu roka daňová povin-

nosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti.

Ďalej žiadame majiteľov psov o nahlásenie skutočností podmieňujúcich vznik a zánik daňovej povinnosti, to znamená nadobudnutie psa, zánik vlastníctva, stratu alebo úhyn psa.

Zároveň oznamujeme tým občanom, ktorí v roku 2017 dovŕšili 70 rokov svojho veku

života, že si môžu uplatniť oslobodenie od dane zo stavieb a bytov.

Tieto skutočnosti žiadame nahlásiť na obecnom úrade do 31. januára 2018 v kanc. č. 1. Po tomto termíne nahlasovanie skutočností už nebudeme akceptovať. Daň z nehnuteľnosti bude treba uhradiť v termíne od 1. marca do 31. mája 2018.

Ďakujeme.

J. Hrubá

ZBER POUŽITÝCH BATÉRIÍ A AKUMULÁTOROV

Zachovať zdravé životné prostredie na našej planéte aj pre budúce generácie je veľmi dôležitá a zodpovedná úloha. Zničená príroda, znečistené ovzdušie, kontaminované vodné zdroje a pôda, to všetko sa podpisalo pod vznik globálnych ekologických problémov, ktoré viedli k negatívnym zmenám ako otepľovanie atmosféry, ohrozenie biodiverzity, stenčovanie ozónovej vrstvy Zeme a pod., ale aj obrovský nárast

odpadov. Zabrzdíť katastrofické dôsledky globálnych ekologických problémov sa podarí len vtedy, ak sa začnú riešiť lokálne environmentálne problémy, o čo sa musíme pokúsiť všetci, každý v rámci svojich možností, vo svojom bydlisku či na pracovisku.

Z hľadiska ochrany životného prostredia je veľmi dôležité separovanie odpadu, hlavne ťažko rozložiteľného odpadu ako sú batérie a akumulátory. Tieto druhy odpadu nepatria do komunálneho a v našom každodennom živote sa často dostávajú do kontaktu s nimi. Batérie a akumulátory sú označené symbolom:

Použité batérie a akumulátory treba odkladať do nádob k tomu určených tzv. **RECYK-**

LOBOXOV, ktoré sú v Tvrdošovciach rozmiestnené v budovách obecného úradu, obecného domu, trhoviska a v areáloch základných škôl. Náklady na triedený zber vyhradeného prúdu odpadu batérie a akumulátory zabezpečuje výrobca a znáša aj náklady s tým spojené. Náklady na triedený zber nie sú súčasťou miestneho poplatku za komunálny odpad, okrem nákladov spôsobených nedôsledným triedením podľa § 81 ods. 10 zákona 79/2015. Spoločnosť INSA, s.r.o. v spolupráci s partnerskými spoločnosťami pôsobiace na slovenskom trhu niekoľko desiatok rokov zabezpečuje zber, dopravu, spracovanie a recykláciu batérií a akumulátorov. Vysoká technologická a odborná úroveň spoločnosti je garanciou reálnej komplexnej recyklácie použitých batérií a akumulátorov. V triedení a re-

cyklácii je významným globálnym hráčom v oblasti spracovania nebezpečných odpadov.

Odovzdaním použitých batérií a akumulátorov zamedzíte úniku nebezpečných látok do prírody a prispejete svojím dielom k ochrane životného prostredia.

Podľa MACH TRADE spol. s r. o. / INSA spol. s r. o. zostavila Renáta Mogrovič

ŽIVOT V NAŠEJ MATERSKEJ ŠKOLE

Dňa 4.septembra 2017 sa slávnostne otvorila brána našej Materskej školy na Hlbokej ulici v Tvrdosovciach. S očakávaním, radosťou a možno i s neistotou do nej vstúpilo 76 detí, ktoré s láskou a porozumením privítali pani učiteľky v triedach Púpavky, Krtkovia, Včielky a Sovičky. Do pedagogického

areálu. No deti čakalo ďalšie prekvapenie. Pani učiteľky im farebným hadom a skákačkou na chodníku vytvorili veselý a hravý priestor, ktorý zároveň posluži ich rozvoju ako výchovno – vzdelávacia pomôcka. Ďalším krokom vpred bola rekonštrukcia starej pracovne, ktorá bola dlho nevyužitá

ky, oriešky, gaštany, pestrofarebné listy, šípky, konáriky, kukuričné šúpolie, slnečnice,

prac v každej jednej triede. Všetci sme mali pocit šťastia z krásnych jesenných výtvorov. A úsmev na tvári aj roz-

šíšky, košíky, zrníčka, semenka, rôzne plody aj sušené kvietky. Všetky triedy kreatívne pracovali: strihali, lepili, kreslili, vyrezávali, obtláčali, maľovali, modelovali a využili rôzne pracovné, umelecké a remeselnícke techniky. Vyvrcholením Tvorivých dielní bola výstava všetkých spoločných

žiarené očka nemali len samotné deti... Za krásne prežitý deň plný lásky, tvorivosti a spolupráce všetkým ďakujeme...

Materská škola aj naďalej plánuje a teší sa na spoluprácu a rôzne aktivity s rodinami a organizáciami v obci.

kolektív MŠ

kolektívu sme prijali dve nové kvalifikované pani učiteľky: p. Mgr. Eriku Lenčesovú a Evu Biharyovú.

Materská škola sa nachádza v príjemnom prostredí neďaleko centra našej obce, ktorá je obklopená krásnou prírodou. A keďže nám počasi prišlo, materská škola bola hneď od septembra aktívna. Mnohí rodičia a starí rodičia sa ochotne ponúkli s pomocou vynoviť a skrášliť jej okolie. Na zorganizovanej brigáde boli všetci usilovní a obetaví, a tak sa dielo podarilo. Namaľovali sme plot a poupratovali

a chátala. Vďaka pracovníkom Podniku verejnospoločných služieb Tvrdosovce sa zmenila na funkčnú, útulnú a príjemnú triedu, v ktorej sa bude realizovať krúžok anglického jazyka a poskytovať logopedickú starostlivosť.

Naše jesenné aktivity sme zavŕšili akciou pod názvom „Tvorivé dielne“ a že sa teda tvorilo...Do materskej školy opäť zavítali rodičia a starí rodičia. Priniesli so sebou dobrú náladu, rodinnú atmosféru, výborné nápady a množstvo rozmanitého jesenného materiálu: ovocie, zeleninu, tekvič-

BABA-MAMA KLUB

**Milé mamičky
a budúce mamičky!**

Srdečne Vás očakávame vždy vo štvrtok
od 10.00 do 12.00 hodiny v Obecnom dome
v Tvrdosovciach.

**Na vaše dieťa čaká veľa hračiek, zábavy,
smiechu a hier.**

Mamičky sa môžu odreagovať, porozprávať sa
a zabudnúť na jednotvárnosť bežných dní.
Presné termíny sú na webovej stránke obce.

www.tvrdosovce.sk

4. septembra 2017 základná škola otvorila svoje brány pre 294 žiakov. Najväčšiu radosť zo školy malo 33 prváčikov. Od prvého dňa sa úspešne darilo i šiestim žiakom z Jatova, ktorí prišli do V. ročníka. Po štvormesačnej zaujímavej práci sa žiaci spolu s učiteľmi pripravujú na najkrajšie sviatky Vianoc. Žiaci sa zapojili do množstva súťaží či olympiád. Učitelia okrem toho, že pre nich pripravili zaujímavé krúžky, poobedňajšie činnosti, sa vzdelávajú, pracujú na projektoch. V rámci Slovenska sa nám podarilo opäť získať Zlatý diplom a vecné ceny v projekte Hovorme o jedle. Na triedny výlet sa tešia žiaci VIII.A, ktorí ho získali za 1. miesto s videoklipom v súťaži „Pýtajme si slovenské“. Triedny časopis ŠMRNC získal 2. miesto na celoslovenskej súťaži PRO SLAVIS 2017, cenu prevzala Kristínka Liptáková s Karmen Vanyovou.

Všetkým – rodičom, priateľom školy, žiakom i zamestnancom školy patrí veľké ďakujem.

Vedenie školy

Výhra časopisov

Biela pastelka

Medzinárodný deň školských knížic

Do školy na bicykli

Návšteva ovocného sadu

Európsky týždeň jazykov

Úcta k starším

Hovorme o jedle

AKTIVITY V DENNOM STACIONÁRI

V krátkosti sa s Vami podelíme o podujatia, ktoré sme mali možnosť zažiť tento rok v Dennom stacionári pre dospelých. Našťastie máme za sebou rok plný aktivít.

Koncom marca sme si v Nových Zámkoch pozreli výstavu o Tibete. Prostredníctvom fotografií a vystavených kostýmov sme mohli lepšie spoznať život tamajších ľudí, malebnú prírodu, budovy a krásne kroje, ktoré nosia Tibetania na významných folklórnych podujatiach. V apríli sme vo dvore denného

stacionára začali so skrásnením záhradky byliniek. Sadili sme, vysádzali a potom sme sa celé leto kochali pekne kvitnúcimi rastlinkami a bylinkami. Na veľkonočné sviatky sme vyrábali dekorácie a príchodom dobrého počasia sme boli na prechádzkach po obci. Pozreli sme si pamätihodnosti, pomodlili sme sa pri soche Panny Márie pri jazere Csábi, oddýchlili sme si v altánku na brehu jazera Bara.

V júni sme sa opäť vybrali do Nových Zámkov, aby sme si pozreli výstavu nadaného Tvrdošovčana Františka Tótha, ktorý v auguste tohto roku obdržal Cenu obce. Naša cesta viedla ďalej k vodnému mlynu v Kolárove. Samozrejme nevynechali sme prechod cez drevený mostík, ktorý je najdlhším mostom v strednej Európe, má 86. V areáli vodného mlynu sme si vypočuli jeho históriu a pozreli sme si vystavené pracovné náradia, ktoré sa používali kedysi pri práci vo vodnom mlyne. Horúce letné dni sme strávili v chládku, venovali sme sa ručným prácam.

V septembri sme absolvovali ďalší výletík. Tentokrát sme si pozreli kaštieľ v Belej. Bolo nádherné jesenné počasie, všetci sme sa cítili výborne. Od októbra sme sa pripravovali na vianočný jarmok, vyhotovili sme rôzne dekorácie a remeselné predmety. Naše výlety a „tvorivé dielne“ prebiehajú

vždy vo skvelej atmosfére, veľa sa nasmejeme. Veríme, že nás čaká podobný skvelý rok.

Tünde Bögiová
Eva Baloghová

HRY S FARBAMI A TVARMI NA PLÁTNE

V galérii obecného domu pravidelne organizujeme výstavy takých umelcov, ktorí majú niečo spoločné s Tvrdošovcami. Takou maliarkou je aj Dorka Kollárová, ktorá sa narodila v Nových Zámkoch, ale má tvrdošovské korene z otcovej strany. Dňa 21. októbra 2017 sa konalo slávnostné otvorenie výstavy z diel tejto nadanej mladej výtvarníčky. Vernisáž otvoril gitarovou hrou Daniel Ruzsik.

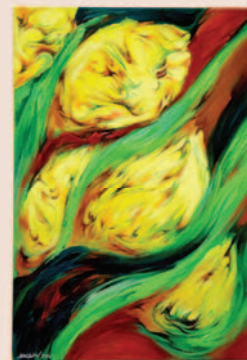
Dorka Kollárová absolvovala Strednú školu podnikania v Dvoroch nad Žitavou, potom vystudovala na Pedagogickej Fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre jednodoborovo výtvarnú výchovu. Po skončení štúdia sa presťahovala do Bratislavy, kde začala pracovať v umeleckej brandži. Teraz sa už štyri roky venuje intenzívnej maľbe.

Tvorbu maliarky najlepšie vystihla PhDr. Marta Šimo-Svrčeková, ktorá napísala: „Dorke najviac vyhovuje technika akryl v kombinácii

s akvarelovými pastelkami. Na maľbu používa plátno a akvarelový papier. Za posledných päť mesiacov namaľovala viac ako päťdesiat obrazov s témou kvetov, portrétov detí a dospelých osôb. Osobitnú kapitolu tvoria jej hry s farbami a tvarmi, ktoré sa ale nelíšia, výrazovo neodkláňajú od jej pôvodných prístupov k maľbe. Jej obrazy sú plné dynamiky, emočného napätia, gradačnej sily čistého výrazu, ktorá nenechá nikoho bez citovej sympatie.“ Z jej prác vyžaruje životná harmónia a emočné očarenie životom, plné farebných hier a sily žiť. Jej obrazy už dnes spievajú očarené krásou a stávajú sa príjemnými a nežnými spoločníkmi majiteľiek moderných bytov.

Touto cestou prajeme autorke veľa tvorivých nápadov a ďalších úspechov.

Mgr. Csilla Rybárová

ŠEJ, HAJ ROZMARÍN...

Rok 2017 bol pre tvrdošovský spevokol Rozmarín bohatý na činnosti a programy. Naše aktivity sme zahájili – tak ako je to už dlhoročným zvykom – fašiangovým čajovým posedením. Náš zábavný kultúrny program sme predniesli pred zaplnenou sálou obecného domu, čo je jasným dôkazom toho, že sa naši postarší občania radi zabávajú. Ďalšími podujatiami bol majáles a program ku Dňu matiek, na ktorý sme pozvali aj Slovenský národný spevokol v Tatabányi. V júni boli našimi hosťami členovia klubu dôchodcov v Százszende. Strávili sme s nimi príjemný deň na miestnom termálnom kúpalisku. Dobré sme sa porozprávali a užívali si termálnu vodu. V mesiaci jún sme z príležitosti Dňa otcov

pozdravili v Tatabánya-Bánhide všetkých otcov, ktorí prišli a pozreli si náš program. V júli sme vystúpili na tradičnom Pivnom festivale v Környe a v auguste na oslavách Dní sv. Štefana sme privítali členov Speváckeho zboru Felvidék v Bonyháde. Týždeň po hodových slávnostiach v Tvrdošovciach sme sa po druhýkrát zúčastnili Dňa sv. Štefana vo Viedni. Je to veľmi krásna udalosť, na ktorej spievajúce folklórne skupiny z okolitých krajín (tento rok ich bolo 21) v krásnych krojoch vchádzajú do Dómu sv. Štefana. Nesú chlieb, ovocie a víno na posvätenie a položia ich k stolu Pána. Dóm sa len tak ozýva spevom! Po posviacke spevokol Rozmarín rozkrájal

chlieb vo dvore arcibiskupského paláca a rozdával ho folklórnym skupinám resp. prítomným. Následne sa začalo vystúpenie folkloristov s krásnymi piesňami a ľudovými tancami.

Najväčšou udalosťou v roku 2017 bolo pre nás V. stretnutie spevokolov Rozmarín vo Veľkých Ludeniciach. Náš spevokol sa ho zúčastnil už po tretíkrát. I. stretnutie spevokolov Rozmarín sa usporiadalo v roku 2009 v obci Farná za účasti 7 speváckych zborov. Od tej doby sa usporiada každý druhý rok vždy na inom mieste. Program sa začína

zakaždým s privítaním spevokolov, ktoré sa potom v krojoch presunú do centra usporiadajúcej obce a spievajú pritom piesne o rozmaríne. Nebolo tomu inak ani tentokrát. Pri pomníku pred Obecným úradom vo Veľkých Ludeniciach sa zasadil rozmarín a sprievod pokračoval ďalej

do kultúrneho domu. Tu ich čakali prestreté stoly a starostka obce Zita Cseriová, ktorá všetkých srdečne víta. Kultúrny program zahájil miestny spevokol Rozmarín, potom nasledovalo vystúpenie 14 súborov, ktoré prišli z 10 obcí. Program trval do večerných hodín a po ňom obec Lipovník oznámila, že o 2 roky by chcela usporiadať toto stretnutie na svojej pôde. Zároveň všetky súbory srdečne pozvala. Po večeri nasledoval tanec, spev a voľná zábava. Atmosféra bola neopísateľná a nasvedčovala o tom, že ľudové piesne stále žijú a pokiaľ budú spevácke zbory, ktoré ich budú šíriť, niet sa čoho obávať.

Rok sa tým však ešte zďaleka neskončil. Dňa 25. októbra 2017 sme z príležitosti Mesiacu úcty k starším spoločne so Samosprávou obce Tvrdošovce pozdravili našich 70-, 80- a 90-ročných spoluobčanov. V decembri sme boli opäť účastníkmi vianočného programu, ktorý je spštením tradičných vianočných trhov.

Mária Puskásová
vedúca spevokolu
Rozmarín

Oslávil 70. narodeniny

Nedeľa 10. septembra 2017 sa v Tvrdošovciach niesla v nezvykle sviatočnej atmosfére. Maďarská verzia novej knihy Imricha Szabóa a Magdalény Birkus s názvom *Poľovný revír a bažantnica Palárikovo v premenách času* bola slávnostne požehnaná na svätej omši v miestnom Kostole sv. Štefana. Najprominentnejším hosťom slávnosti bol gróf József Károlyi, ktorý prijal pozvanie Mužského speváckeho zboru a autora knihy. Pán gróf poctil svojou návštevou Tvrdošovce po prvýkrát v histórii. Zúčastnil sa svätej omše celebrovanej miestnym duchovným vdp. Tamásom Kürthym, ktorý knihu požehnal. Svätá omša bola odslúžená za zosnulých členov grófskeho rodu Károlyovcov s prosbou o Božiu pomoc pre živých členov rodiny.

Veľký bol zhon, nervozita, očakávanie... ale – urobili sme všetko, aby sa táto milá slávnosť vydarila a pán gróf sa u nás dobre cítil. Na dohodnutú hodinu pán gróf prišiel aj s auto-

Občania Tvrdošoviec, hostia z Palárikova, rodiska autora knihy, i jeho priatelia z Bratislavy iba neveriac a s dojatím sledovali sled veľkolepého prijatia grófa Károlyiho. Aj oči prominentného hosta zvlhli od

POŽEHNANIE NOVEJ KNIHY

našich záhrad, polí a usilovnej práce rúk – ovocím, zeleninou, vínom. Spoluautorka knihy niesla peceň bieleho vyzdobeného chleba s nápisom BOHU VĎAKA. Nasledoval autor knihy Imrich Szabó, v rukách mal knihu previazanú stuhou v maďarských národných farbách a jej konce niesli dve roztomilé deti. Na svätej omši sa zúčastnil aj PaedDr. Imrich Šuba, PhD., riaditeľ Slovenskej poľovníckej komory z Bratislavy s manželkou, rodáci z blízkeho Trnovca nad Váhom.

Vdp. Tamás Kürthy svätú omšu odslúžil veľmi dôstojne. Na začiatku odznela modlitba za zosnulých starých rodičov prítomného grófa Károlyiho po maďarsky i po slovensky.

z Veľkého Kýru, rodák z Tvrdošoviec. Počas svätej omše kňaz knihu a obetné dary posvätil. Na konci svätej omše Mužský zbor a ženský spevácky zbor Biely agát na chóru brilantne zaspievali Svetovú hymnu Maďarov – Halló magyar.. Nasledovala maďarská hymna, ktorá je zároveň modlitbou a na záver odznela starodávna prosebná pieseň k Preblahoslavenej Panne Márii. Prítomní s dojatím počúvali a podaktorí aj spievali slová hymnických piesní, ktoré vyvolali v nejednom oku slzy dojatia. Aj naši slovenskí hostia úctivo pozorovali sled dojemnej slávnosti.

Po skončení bohoslužby želaním pána grófa bolo položiť veniec k Soche sv. Štefana, patróna miestneho kostola. Sprevádzaný starostom obce, Ing. Mariánom Tóthom, a jeho manželkou Silviou Tóthovou, autorami knihy Imrichom Szabóom, Magdalénou Birkus a skautmi položil k soche veniec zdobený modrou a červenou stuhou – farbami grófskeho rodu Károlyovcov. Tvrdošovčania toto gesto patrične ocenili a prijali s radosťou. Po tomto akte sa prítomní presunuli do galérie Obecného domu, kde sa konala autogramiáda a po nej slávnostný obed pre pozvaných hostí. Veľa Tvrdošovčanov, hostí z Palárikova a Bratislavy využilo príležitosť, zakúpili si knihy a dali ich podpísať grófovi Károlyimu i autorovi.

Gróf József Károlyi je mimoriadne sympatický, nesmierne srdečný, zdvorilý a priateľský

rom knihy Imrichom Szabóom. Privítal ich starosta obce, Ing. Marián Tóth, s manželkou Silviou Tóthovou, riaditeľkou ZŠ K. Szemerényiho s vyučovacím jazykom maďarským a prekladateľka a spoluautorka knihy Magdaléna Birkus. Privítanie, okrem povinného zdvorilého protokolu a podávania rúk, sa hneď od začiatku nieslo úprimnou, ničím nezameniteľnou srdečnosťou a rozžiarenými tvármi. Mužský spevácky zbor v slávnostnom šnúrovanom kroji a naše pôvabné dámy ženského speváckeho zboru Biely agát v elegantnej rovnošate vítali vzácneho hosta pochodovou piesňou *Priateľ náš...* Znelo to naozaj krásne.

dojatia, zrejme nečakal takéto úprimné a vrele prijatie.

Po prijatí vzácneho hosta sa z Obecného domu popri malebnej fontáne po vydláždených chodníkoch čoskoro vinul dlhý sprievod do kostola na čele so skautmi v rovnošatách. V rukách niesli zástavy Európskej únie, slovenskú, maďarskú, skautskú a zástavu vo farbách obce. Sprievod so vzácnym hosťom vo vyrovnanom dvojstupe čoskoro dorazil ku kostolu. Pána grófa sprevádzal starosta obce Ing. Marián Tóth s manželkou a skauti ho dovedli na rezervované miesto v kostole. Po ňom prišli členovia Mužského speváckeho zboru s obetnými darmi – úrodou

Po dvoch čítaniach a state z Evanjelia celebrujúci kňaz prečítal kázeň, ktorú pre tento slávnostný okamih napísal vdp. dekan Štefan Bíróczy

človek, pravý aristokrat, v tom najpozitívnejšom zmysle slova. Pán gróf, jeden z vrcholných predstaviteľov Medzinárodnej poľovníckej organizácie na och-

ranu zveri CIC, je mimoriadne aktívny a činorodý človek. Jeho zápisník je priam preplnený naplánovanými stretnutiami a aktivitami. Oduševnene rozprával o svojich budúcich plánoch a predstavách. Azda môžeme prezradiť aj to, že maďarská vláda mu udelila mandát na riadenie výstavby nových a reprezentačných priestorov svetovej výstavy EXPO 2021. Pán gróf túto úlohu a výzvu prijal a čo nevidieť, na výstavisku v Budapešti sa zaskvejú nové i obnovené reprezentačné budovy pre svetovú výstavu. Naším želaním je, aby aj naša obec... ale to už predbeháme udalosti. Nechajme veciam voľný priebeh dúfajúc len v to najlepšie...

Možno skonštatovať, že starosta obce s manželkou si s pánom grófom, ako sa hovorí –

„sadli“ a pán gróf sa s prominentným párom z Tvrdosoviec cítil veľmi dobre. A, čo sa dalo očakávať, pán starosta grófa Károlyiho pozval do Tvrdosoviec na ďalšiu návštevu. Pán gróf prisľúbil, že keď mu to pracovné a iné povinnosti dovoľia, rád prijme pozvanie a zavíta k nám. Nastal čas lúčenia – pána grófa ešte v ten deň čakalo dôležité rokovanie v Budapešti. Ešte niekoľko spoločných fotografií a – rozlúčka. Mužský spevácky zbor pred Obecným domom zaspieval azda najkrajšiu lúboštnú pieseň pôvodom z neďalekých Čífar *Pod čífar'skými horami...* Spev nášho mužského zboru a frenetický potlesk zúčastnených znova vyvolal dojatie a vylúčil slzu v oku vzácného hosta. Čoskoro nastúpil do auta, zakýval nám a so zapnutým

modrým majákom na počesť nových priateľov odišiel do Budapešti.

Končil sa nezabudnuteľný a vydarený deň. Veríme, že pán gróf József Károlyi nás znova poctí svojou návštevou a kniha *Pol'ovný revír a bažantnica Palárikovo v premenách času* bude mať vo svete úspech (už

má...) a nájde si ďalších čitateľov aj v Tvrdosovciach.

Na záver ďakujeme miestnej Základnej organizácii Csémadok, sponzorom a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili k úspešnému završeniu tejto nezabudnuteľnej udalosti.

Ing. Imrich Szabó
Magdaléna Birkus

Tvrdošovské pochúťky

Jedným z programových bodov tohtoročných Dní sv. Štefana bol krst najnovšej publikácie obce Tvrdosovce. Keďže sa jedná o kuchársku knihu, organizátori sa rozhodli predstaviť ju širokej verejnosti v čase, keď sa konala súťaž vo varení. Kniha Tvrdošovské pochúťky obsahuje takmer 60 receptov a vznikla na základe výzvy, ktorou obec žiadala obyvateľov o pomoc pri zozbieraní receptov tradičných tvrdošovských jedál. Táto kniha sa teda nelíši od ostatných publikácií obce iba po obsahovej stránke, ale aj v tom, že by nemohla vzniknúť bez pomoci našich obyvateľov. Veď každý jeden recept pochádza zo zbierky niektorej tvrdošovskej gazdinky.

V knihe sú recepty jedál, ktoré naše prababky a babky ešte varili takmer každodenne, ale zmenou životných podmienok a stravovacích návykov upadli

do zabudnutia. Okrem toho v nej nájdete aj také jedlá, ktoré už dávno patria k tvrdošovskej gastronómii, ale pripravujeme a jedávame ich rovnako radi ako naši predkovia. Treba zdôrazniť, že nie všetky jedlá opísané v knihe majú pôvod v Tvrdosovciach alebo nie sú typické iba pre našu dedinu. Určite ich varili aj v iných lokalitách, ale keďže neodmysliteľne patria ku každodennému životu tunajšieho ľudu, majú zaslúžené miesto v tejto zbierke.

Zostavenie tejto publikácie nebola ľahká úloha a vyžadovala si úsilie viacerých ľudí. Na samotné redigovanie sa podujala PaedDr. Silvia Tóthová, ktorá odvieďa veľký kus práce. Veľmi vzácna pre ňu bola pomoc predstaviteľov staršej generácie, ktorí si ešte spomenuli na tradičné jedlá starej sedliackej kuchyne. Nie je náhoda, že pri samotnom krste knihy pomáhala pánu starostovi práve pani Rozália Baloghová. Zachovanie materiálnych a duchovných hodnôt našej obce totiž pokladala vždy za veľmi dôležité. Aj táto kniha vyšla s cieľom, aby stravo-

vacie návyky našich predkov neupadli úplne do zabudnutia.

Publikácia Tvrdošovské pochúťky má priaznivý ohlas u obyvateľov a od svojho vydania sa dostala už do mnohých domácností, ale naďalej si ju môžete zakúpiť na obecnom úrade alebo v miestnej knižnici. Prajeme vám príjemné kuchtenie!

Katarína Ruzsik

Občianske združenie Lucerna Tvrdošovce v spolupráci so Samosprávou obce Tvrdošovce usporiadalo dňa 11.11.2017 pri príležitosti 70. výročia vysídlenia obyvateľov obce spomienkovú slávnosť a výstavu s názvom Tardoskedd / Tvrdošovce 1945 – 1949. Podujatie sa nezameralo len na utrpenie a príkoria Maďarov v našej obci, ale komplexne predstavilo udalosti a deje, ktoré sa v rozmedzí rokov 1945-1949 udiali v povojnovom Československu a mali priamy dopad na všetkých obyvateľov Tvrdošoviec bez rozdielu ich národnosti a vierovyznania. Či to už bolo

mácich aj zahraničných archívov a súkromných zbierkach, ktoré boli odborné posúdené pani PhDr. Katarínou Vadkerty

ku. Bonusom projektu je spracovanie a predstavenie migračnej mapy obce a imitácie železničného vagóna, v ktorom

Tardoskedd Tvrdošovce 1945–1949

Magdaléna Csomóová

Prežili útrapy deportácií a vysídlenia

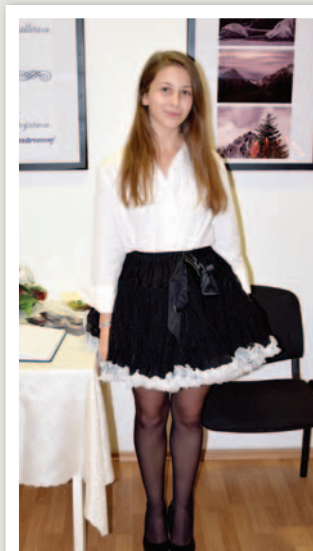
ľudové súdnictvo, reslovakizácia, vnútorná kolonizácia, dobrovoľné vysťahovanie a nútené vysídlenie Maďarov, repatriácia Slovákov z Maďarska, činnosť Spojených národov pre pomoc a obnovu, aktivity československej armády a štátnej bezpečnosti, ako aj prenasledovanie našich farárov a rádových sestier.

Samotná výstava vychádza z dlhoročného výskumu v do-

Csc. Jedinečnosť jej obsahu spočíva najmä v tom, že sa opiera o udalosti, ktoré sú späté vyslovene s našou obcou a jej občanmi. Tieto udalosti sú zachytené a prezentované na fotografiách a dokumentoch, čo sa doposiaľ nikde a nikomu v takom rozsahu nepodarilo. Jednotlivé témy sú spracované v ucelených blokoch a sú prezentované v slovenskom, maďarskom a anglickom jazy-

boli štátnou mocou vykonané všetky vysídlenia, presídlenia a repatriácie. Knižná publikácia, ktorá podrobnejšie priblíži v slovenskom a maďarskom jazyku celú problematiku, sa už pripravuje do tlače a pravdepodobne v mesiaci január alebo pri príležitosti druhej inštalácie výstavy bude predstavená aj širokej verejnosti.

Samotnej spomienkovej slávnosti predchádzalo kladenie vencov starostov družobných obcí pri pamätnej tabuli vysídlenia obyvateľov obce. Účastníkov podujatia z Maďarska aj domova privítala a celým programom sprevádzala PaedDr. Tímea Benkő. Ako prvý privítal prítomných Ing. Marián Tóth, starosta obce Tvrdošovce, následne vystúpila so svojou odbornou prednáškou PhDr. Katarína Vadkerty Csc, na ktorú nadvia-

Júlia Mészárosová

zala pani Magdaléna Csomóová, priama účastníčka násilného vysídlenia do Čiech. Magdaléna Birkus predniesla doposiaľ nepublikovanú báseň pána Károlya Birkusa „Deportálás“. Kultúrny program ukončila svojím vystúpením mladá a talentovaná Tvrdošovčanka, Erika Bencze, ktorá v premiére predstavila tri pesničky zo svojho debutového CD. Nahrávka bude k dostaniu už v mesiaci december. Po programe boli dobrovoľníkom, ktorí sa najviac pričínili o zdarný priebeh akcie, a pozvaným hosťom a účastníkom vysídlení odovzdané pamätné listy a vecné dary.

OZ Lucerna taktiež v duchu propagácie a prezentácie našich nadaných mladých umelcov s veľkou radosťou a úspechom predstavila v ďalšej premiére a sprievodnej akcii aj doposiaľ mnohým neznámu amatérsku fotografku, Júliu Mészárosovú. Júlia je žiačkou druhého ročníka Súkromnej umeleckej strednej školy dizajnu v Nitre a prezentovala sa so svojou samostatnou fotografickou výstavou „Hra so svetlom.“ Jej stará mama ako jeden a polročné dieťa tiež zažila so svojimi rodičmi deportáciu do Čiech.

OZ Lucerna ďakuje sponzorom a podporovateľom tohto nášho náročného komunitného projektu za ich finančnú a materiálnu pomoc.

Ing. František Buda

Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky - program Kultúra národnostných menšín 2017.

„VOJNU NIKDY VIAC“

Dňa 21.10.2017 sa konala v Obecnom dome v Tvrdosovciach výstava pod názvom „Vojnu nikdy viac“, ktorú organizoval Klub vojenskej histórie Komoča v spolupráci s Military múzeom Pohronský Ruskov a pomocou Obce Tvrdosovce. Názov výstavy nebol náhodný. Bol vybratý práve preto, aby sme občanom ukázali, aké to boli ťažké časy a aby sa takéto vojny a žiadne iné – kde zahynulo toľko miliónov ľudí - už nikdy viac nezopakovali.

Touto výstavou si v prvom rade chcel Klub vojenskej histórie Komoča poctiť pamiatku našich padlých hrdinov z obdobia I. a II. svetovej vojny, ktorí sa už, bohužiaľ, nevrátili domov k svojim rodinám a blízkym a zároveň priblížiť návštevníkom, aké zbrane a vojenské predmety používali vojaci, aký bol ich život v tých neľahkých časoch. Na výstave sa preto členovia klubu prezliekli do dobových uniform, aby ešte viac znázornili uniformy, ktoré sa vtedy používali. Bola možnosť vidieť maďarských, nemeckých a ruských vojakov z tohto obdobia.

Klub vojenskej histórie Komoča je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 2011. Zakladateľmi klubu sú Gabriel Szabó, Tomáš Földes, Štefan Morvay, Juraj Farkaš a Peter Téglás. Na začiatku sa klub zaoberal airsoftom, neskôr začal pôsobiť aj ako klub, ktorý sa venuje obdobiu II. svetovej vojny. (Airsoft je hra v teréne, ktorá sa hrá so špeciálnymi airsoftovými zbraňami (airsoft gun, airsoftka), čo sú imitácie zbraní strieľajúce 6mm (ojedinele 8mm) plastové guľičky, guľky tzv. BBčka.)

Momentálne pôsobí v klube 25 členov z rôznych miest a obcí. Z našej obce sú dvaja členovia, a to Tibor Szabó a Dávid Martinkovič, ktorí sa tiež venujú danej tematike dlhšie. Členovia klubu každý rok reprezentujú klub na rôznych spomienkových akciách, výstavách a hlavne na rekonštrukciách bojov na Slovensku a v Maďarsku. Medzi najznámejšie patrí Sahara na Záhorí a Boje na Hrone v Starom Tekove.

Ja osobne som sa k tejto tematike dostal vďaka môjmu nebohému dedkovi Jánovi Baloghovi, s ktorým sme sa dlhšie rozprávali o II. sv. vojne. Porozprával mi svoje spomienky z detstva, keď tu boli Nemci. Nakoľko pradedko Štefan Balogh sa nevrátil z ruského frontu a stále sa o ňom nič nevie, o to viac si ctím ich pamiatku organizovaním výstavy a iných podujatí v tejto tematike.

Návštevníci sa mohli na výstave zoznámiť zoči-voči so živou históriou, s vojakmi a s diorámami. Na stoloch bolo vystavených veľa exponátov od strelných, chladných zbraní cez výstroje až po osobné veci vojakov. Celé podujatie bolo sprevádzané dobovou hudbou, aby návštevníci mali pocit, že urobili skok späť do minulosti. Pred budovou obecného domu lákalo pozornosť ľudí vystavené nemecké auto VW Typ 82 Kübelwagen, ktoré

používala nemecká armáda z tohto obdobia a motocykel ruskej výroby.

Klub vojenskej histórie ďakuje Obci Tvrdosovce za možnosť uskutočnenia výstavy a teší sa na ďalšiu spoluprácu pri organizovaní podobných podujatí v Tvrdosovciach. Zároveň ďakujeme za pomoc pri usporiadaní tvrdošovskej výstavy aj ďalším dvom tvrdošovčanom, Richardovi Baraovi a Matejovi Gyűrősimu. **Tibor Szabó**

FIT PARK V TVRDOŠOVCIACH

Dňa 26. októbra 2017 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie nového „Fit Parku“ na Kinziho ulici. Na jeho vybudovanie získala obec dotáciu od Nitrianskeho samosprávneho kraja cez MAS Dolné Považie. Všetkých obyvateľov a návštevníkov Tvrdošoviec - mladých i starších - srdečne pozývame do Fit Parku. Vyskúšajte cvičiace zariadenia, dbajte o svoje zdravie, veď pravidelný pohyb a starostlivosť o svoje telo ovplyvňuje duševnú a sociálnu pohodu. **sb**

Tvrdošovčan získal medzinárodnú cenu Green Talents

Federálne ministerstvo pre vzdelávanie a výskum (FMVV) Spolkovej republiky Nemecko (SRN) ocenilo 25 vynikajúcich mladých výskumníkov z 21 krajín sveta, od Aljašky po Fidži a od Švédska po Juhoafrickú republiku. Porota pozostávajúca z popredných nemeckých expertov, vybrala 25 vynikajúcich vedcov z celkovo 602 nominantov z 95 krajín sveta. Ocenenie bolo v tomto roku odovzdané po deviatykrát, pričom Slovensko sa medzi víťazné krajiny Green Talents zapísalo prvýkrát v osobe **Attilu Tótha** z Tvrdošoviec, krajinného architekta a vysokoškolského učiteľa na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre.

Attila sa venuje výskumu udržateľných a odolných krajinných systémov a zelenej infraštruktúry. Porota vyzdvihla jeho osobný a odborný prínos pre zdravšie životné prostredie v sídlach a vysoký počet kva-

litných odborných a vedeckých publikácií k danej téme. Osobitne ocenili jeho mimoriadnu angažovanosť a oddanosť pre hľadanie zelených riešení v urbanizovanej krajine. Komisia taktiež vysoko ocenila jeho medzinárodné skúsenosti a interdisciplinárny prístup k problematike udržateľného rozvoja. Ocenenie okrem účasti na me-

dzinárdom vedeckom fóre zahŕňa trojmesačný výskumný pobyt v Nemecku v roku 2018 plne financovaný FMVV SRN. Attila uskutoční výskum v Mníchove a Aachene, kde bude skúmať implementáciu zelenej infraštruktúry v krajinnom a urbánom plánovaní v Bavorsku a v Severnom Porýní-Vestfálsku.

Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo dňa 27. októbra 2017 v sídle FMVV v Berlíne. Cenu odovzdal Matthias Graf von Kielmansegg, generálny riaditeľ ministerstva pre politiku, stratégiu a digitálnu transformáciu. Gratulujeme!

Redakcia Tvrdošovského spravodaja

Attila (vpravo hore) medzi ocenenými

Zelené návšie

urbanistický klenot a dedičstvo Tvrdošoviec

Málokterá dedina na Slovensku sa môže pýšiť tak veľkorysým historickým jadrom obce ako Tvrdošovce. Tvoria ho Horná ulica, Námestie svätého Štefana a Dolná ulica, ktoré sa v minulosti súborne nazývali Hlavnou ulicou. K tejto pôvodnej časti neskôr pribudla aj Nová cesta, ktorá je osovým predĺžením historického jadra smerom na juhovýchod, kde kedysi ústila do pasienkov na Akományi. Z tohto dôvodu sa Nová cesta ľudovo nazývala aj Stádovou cestou. Tvrdošovské návšie má bez pochyb významný podiel na formovaní našej lokálnej identity, pocitu domova a ducha miesta a je preto dôležitým symbolom našej obce. Jedná sa o hlavnú urbanistickú os obce, ktorej stredobodom a architektonickou dominantou je už po stáročia Rímskokatolícky kostol sv. Štefana. Návšie je miestom, okolo ktorého obec ako celok postupne vyrástla a patrí preto medzi najcennejšie historické fenomény našej obce.

Dediny s návším vznikali ako najplánovitejšie a najpremyslenejšie pôdorysné typy vidieckych sídiel počas vrcholného stredoveku (12. a 13. storočie). Od ostatných typov dedín sa odlišujú práve rozsiahlym ústredným otvoreným priestranstvom, ktoré je akýmsi zeleným námestím dediny s pažiťou. Okolo návšia sa spravidla sústreďuje zástavba rodinných domov a nachádzajú sa tu najvýznamnejšie budovy obce. Jedným z najcharakteristickejších znakov návší je prísna stavebná čiara domov, ktorá udáva jasnú a čitateľnú uličnú čiaru. Od stredoveku až po 18. a 19. storočie boli návšia používané ako nočná pastvina. Dobytok, ktorý sa cez deň pásol na pasienkoch okolo dediny, bol na noc nahnaný na návšie, do bezpečia. Počas dňa sa na návsiach pásli husi a kačice, prípadne kone. Návšie spravidla slúžilo ako najvýznamnejší zhromažďovací priestor a súdne námestie dediny, kde sa koncentroval hospodársky, spoločenský a kultúrny život obce. Medzi hlavné funkcie tohto pôdorysného usporiadania patrilo aj odvodnenie domov a dvorov. Z tohto dôvodu terén návšia zvyčajne klesá smerom od domov do stredu, kde sa voda sústreďovala do pramienkov alebo vodných prvkov.

Tvrdošovské návšie je tvorené rozšíreným uličným priestorom medzi dvoma domoradiami, ktoré ulicu lemujú pozdĺž západnej a východnej strany. V minulosti

tu kolmo na uličný priestor stáli úzke a dlhé sedliacke domy s dlhou tenkou parcelou. Hospodárske dvory sa začínali na úrovni čelnej fasády domu. Priedomie – priestor pred domom – bolo dôležitým stretávacím bodom spájajúcim verejný so súkromným priestorom. Predzáhradky pribudli až v druhej polovici 20. storočia, čím sa ulica čiastočne zúžila. Najvýznamnejšie verejné budovy dediny – fara, notársky úrad, pôvodný obecný úrad, obchod, chlapčenská, dievčenská a materská škola – postupne obkolesili kostol a vytvorili námestie.

Hlavná ulica bola pôvodne širokým otvoreným uličným priestorom s nespevneným povrchom. Neskôr, v polovici 20. storočia, boli spevnené dve okrajové cesty a vytvorené chodníky a v strede uličného priestoru vznikla zelená plocha, na ktorej boli postupne vysadené stromy. V rámci týchto úprav bol kanalizovaný aj pramienok, ktorý predtým meandroval stredom hlavnej ulice a bol jeho charakteristickým prvkom. Na návsi sa nachádzajú dve artézske studne. Prvá bola vyvŕtaná pri kostole v roku 1896 a je hlboká 312 metrov. Druhá má hĺbku 186 metrov a bola vyvŕtaná na severnom konci návšia v roku 1910.

V druhovom zložení drevín prevládali *topole biele* a *čierne*, prevažne úzkeho vzpriameného vzrastu. Tieto dominovali prostrediu návšia až do 90. rokov 20. storočia, kedy boli postupne odstránené. V súčasnej druhovej skladbe prevládajú domáce druhy drevín – *breza previsnutá*, *jaseň štíhly* a *lipa malolistá*. Vysoký podiel majú aj nepôvodné druhy ihličnatých drevín – *tuja západná* a *tujovec východný*, ako aj *smrek obyčajný*, ktorý je síce domácim, avšak regionálne nepôvodným druhom. Najčastejším krovitým rodom je *tavolník*. Spomenutiahodné sú tri statné *pagaštany konské* a dve mohutné *lipy veľkolisté* pred kaviarňou a reštauráciou v centre obce a päť starých *pagašťanov* konských obklopujúcich Máriásku. Okrem uvedených druhov stromov tu nájdeme *topole biele*; *javory mliečne*, *poľné* a *horské*; *orechy vlašské*; *borovice čierne*; *slivky čerešňoplodé* a iné druhy.

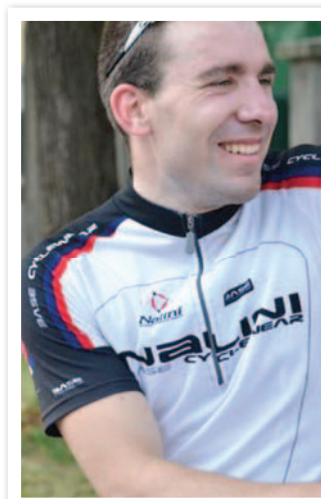
Ing. Attila Tóth, PhD.
krajinný architekt,
vysokoškolský učiteľ

Na cestách aj necestách

Vždy je potešením, keď môžeme predstaviť čitateľom a širokej verejnosti talentovaných, resp. športovo nadaných mladých ľudí našej obce. Našťastie, v Tvrdošovciach žije veľa takýchto ľudí, na ktorých môžeme byť právom hrdí. Jedným z nich je 30-ročný Marcel Tóth, ktorý sa už dlhé roky aktívne venuje cyklistike a behu na lyžiach. Preteká za cyklistický klub CK Kráľovčan (Kráľová pri Senci).

Niet pochýb, že šport je v tvojom živote na poprednom mieste. Kedy sa začala táto tvoja láska k športu?

Šport sa mi zapáčil už v detstve a celkovo ma pohyb – je jedno, či je to vonku, alebo vnútri – baví. Ako deti sme zvykli hrať s kamarátmi futbal, hokej, stolný tenis, tenis a všetko, čo nám napadlo a dalo sa. Keď sme zo základnej školy išli prvýkrát lyžovať, vtedy ma očaril aj tento šport. Samozrejme, najťažšie je venovať sa zimným športom, keďže už ani ľad nie je stále a tu dole na nížine je aj sneh čoraz väčšia rarita.

Aktívne sa venuješ cyklistike a behu na lyžiach. Jedná sa o dve odlišné športové disciplíny. Prečo si sa rozhodol práve pre tieto druhy športu?

Tieto športy sú odlišné, tak či tak však v rámci tréningu patria k sebe, keďže ak sa nedá bicyklovať, tak je to najlepšie nahradiť cvičením vnútri na cyklotrenažéri alebo behom na lyžiach, to je najideálnejšie. Inak sa to dá nahradiť rôznymi inými rýchlostnými športmi ako beh, plávanie a to je vlastne súčasťou aj duatlonu resp. triat-

lonu. Celkovo však rýchlostné športy mám najradšej, v tých sa mi darí. Je to pohyb vonku aj vnútri, je to o cestovaní, turistike, skrátka zahŕňa všetko dokopy.

Podel' sa s nami o svoje športové úspechy! Na ktoré si najviac hrdý?

Spomením 3 úspechy. V cyklistike víťazstvo v časovke jednotlivcov - Bratislava-Čunovo v máji 2013 a víťazstvo v časovke jednotlivcov – Jasová v októbri 2017. V behu na lyžiach sa mi darilo najviac v klasickom štýle v Andalo (Taliansko). Bolo to v marci 2017, kedy som získal 3. miesto.

Ako sa pripravuješ na preteky? Ako často trénuješ?

Pripravujem sa a trénujem skoro každý deň, keď chodím do práce na bicykli (Marcel pracuje v Nových Zámkoch vo firme OSRAM – pozn. redakcie) a cez víkend s partiou alebo sám na dlhší tréning. Na preteky chodím tiež, ak sa dá na bicykli, takže už počas cesty tam je vlastne príprava. Buď sa ide na tréning tam a späť, alebo sa robia okruhy – kratšia vzdialenosť viackrát. Chodí sa smerom na Nitru, Podhájsku, Komárno, Štúrovo, Piešťany, Bratislava, Pezinská Baba, Vrable, Zlaté Moravce, Dulovce... všelikade, kde je dobrá trasa. Kopce sú najlepšia príprava. Bicyklujem celoročne vonku aj v zime. Takisto aj lyžovať lyžujem nie len v zime, ale aj na jar a jeseň, keď sa dá. V lete som ešte nikdy nelyžoval. Na jar chodievam lyžovať aj bežkovať do Talianska a takisto na jar chodím na sústredenie do Talianska bicyklom, keď už nie je na horských cestách sneh.

Aké preteky Ťa čakajú najbližšie?

Tento rok ma už nečakajú žiadne preteky, keďže posledné boli v októbri. Ako som už spomínal, posledné cyklistické preteky tohto roku som vyhral. Bolo to v Jasovej. V roku 2018, ak všetko pôjde podľa plánu, tak by som mal začať pretekmi v marci v behu na lyžiach a v zjazdovom lyžovaní. V cestnej cyklistike začínam v máji. Kalendár a miesta však zatiaľ nie sú známe ani v lyžovaní, ani v cyklistike.

Tvoje plány do budúcnosti?

Do budúcnosti plánujem ostať na Slovensku, ak sa dá. Ak sa nedá, tak by som sa chcel aspoň čo najčastejšie vracieť sem. Chcel by som viac bežkovať a ostať pri cyklistike čo najdlhšie, hlavne byť zdravý a dávať si pozor na zdravie.

Kto je tvojím obľúbeným športovcom, vzorom?

Určite Peter Sagan, keďže má veľké odhodlanie, bojov-

nosť a vie, čo dokáže. Nikdy sa psychicky nezloží, aj keď má výbuchy, ale psychicky je vyrovnaný a psychika je v prvom rade najdôležitejšia vo všetkom, čo chceme robiť a robíme, nie len v športe.

Čo hovorí Tvoja rodina na tvoje záľuby? Určite sú na Teba hrdí a podporujú Ťa.

V rodine sa čudujú, čo všetko sa dá dosiahnuť v rýchlostnom športe a v čom všetkom je to dobré. Je to praktické v prvom rade na cestovanie.

Dnešní ľudia nie sú veľmi športovo založení, sú príliš pohodlní. Čo si o tom myslíš?

Ja si myslím, že sa to dá zmeniť jedine, ak by cvičili aspoň vnútri, keďže vonku vládne všelijaké počasie, čo mnohým prekáža. Na druhej strane každému vyhovuje niečo iné. Hlavné je, aby sa hýbali.

Ďakujem Ti za rozhovor. Blahoželám k dosiahnutým skvelým výsledkom. Do budúcnosti Ti prajem veľa síl a elánu, nech sa Ti naďalej darí v športe i v osobnom živote.

Silvia Bračová

PRVÁ POMOC PRI NEHODÁCH V DOMÁCNOSTI

Vedeli ste, že sa skôr zraníme vo svojich domovoch ako mimo nášho domova? Nespočetné nástrahy číhajú na nás vo vlastných bytoch, ktorým môžeme predísť s troškou pozornosti. Napriek tomu však predsa len dôjde k drobným nehodám ako sú popáleniny pri varení alebo rezné poranenia. Čo môžeme urobiť, ak sa to už stane? Pri domácich nehodách sa najčastejšie zrania deti alebo starší ľudia, ale nasledovné drobné poranenia môžu postretnúť každého z nás.

Je teda dôležité vedieť, ako ošetriť rany, aby sme nespánikárili. Najčastejšie sú **rezné rany**. Denne používame nože a nožnice, preto sa často stáva, že pri troške nepozornosti nám

spôsobujú väčšie-menšie poranenia. Vždy si dávajte pozor, ak pracujete ostrými nástrojmi, ale je tiež veľmi dôležité, aby ste dbali na správnu údržbu týchto nástrojov. Tupý nôž sa skôr pošmykne a spôsobí poranenie ako správne nabrúsený. Pri porezaní sa je dôležité ranu vyčistiť, ale nedržte ranu dlho pod tečúcou vodou, lebo tečúca voda zamedzuje zrazeniu krvi. Obozretne zotrieme vlhkosť z rany sterilným gázovým štvorčekom. Keď je v rane malé cudzie teleso, ako napr. kúsok skla, môžeme to odstrániť pomocou sterilnej pinzety.

Väčšie cudzie teleso je zakázané z rany samostatne odstraňovať! K tomu už potrebujete odbornú pomoc. Pre zastavenie krvácania priložte na ranu sterilný obväz a stlačte prstami. Ak krvácanie dlhšie nepre-

Popáleniny môžeme utrpieť pri žehlení, varení, parou aj pri príprave horúcich nápojov.

stáva, treba vyhľadať lekára. Pri odreninách treba ranu vyčistiť a dezinfikovať.

Ďalšou skupinou poranení v domácnosti sú **popáleniny**. Odborná starostlivosť pri ošetrovaní popáleniny je dôležitá, hlavne pre rýchle a estetické hojenie rán. Popáleniny môžeme utrpieť pri žehlení, varení, parou aj otvoreným ohňom, od horiacej cigarety, ale aj praobyčajným slnením. Pri domácich nehodách utrpíme väčšinou menšie popáleniny a účastníkmi týchto udalostí sú veľakrát deti. Ak ide o popáleninu prvého stupňa, poškodená je iba horná časť pokožky /epidermis/. Koža očervenie, je napätá a boľavá. Pri popálenine druhého stupňa je koža poškodená hlbšie, vtedy sa zjavia pľuzgiere. V prvom rade treba postihnutého ukladiť, potom ranu chladit' s prihladnutím na to, aby sme chladili iba postihnutú časť. Pri menšom rozsahu popáleniny chladíme 10-15 minút vlažnou vodou, pri väčšom rozsahu sa chladenie skraca na 1-2 minúty. Neaplikujte na popáleniny zaužívané domáce praktiky ako kyslá smotana atď., lebo viac ublížite ako pomôžete. Na popáleniny dávame výlučne masť tyľ, ten ranu uklidní, ochladzuje a v neposlednom rade dezinfikuje.

Z domácich nehôd sú ale najčastejšie **pády**. V šťastnej-

ších prípadoch vyviažeme menšími odreninami, pomliaždeninami, ale v horších prípadoch sú to aj zlomeniny. Tu je dôležitá tiež prevencia, aby sme obozretne robili domáce práce, ktoré nesú v sebe väčšie riziko pádu, ako napr. umývanie okien a dlažky. Pády spôsobujú nášmu telu trauma, dôsledkom čoho sa vytvárajú na tele modriny, podliatiny, ktoré zmiznú po pár dňoch, v horších prípadoch týždňoch. Ošetrovanie po pádoch sa začína tým, že postihnutého uložíme do pokojového stavu, potom nasleduje odborné vyšetrenie,

lebo sa môže stať, že po páde sa porania vnútorné orgány, čo nevidíme, ale napriek tomu sú veľmi nebezpečné a potrebujú lekársku pomoc.

Domáce nehody môžu byť maličkosti, ale niekedy aj veľmi vážne. Nesmieme ich podceňovať. V obidvoch prípadoch je dôležité, aby sme vedeli poskytnúť pomoc postihnutej osobe. Preto si musíme obnovovať naše znalosti v oblasti prvej pomoci. Popritom by mala byť v každej domácnosti lekárnička, ktorú vieme použiť v prípade potreby.

Mgr. Margita Geróová

*Veselé Vianoce a šťastný Nový rok Vám praje
Teta drogéria Tvrdošovce.*

Ďakujeme Vám za prejavenu dôveru.

*Kellemes karácsonyt és szerencsés, boldog új évet
kíván önöknek
a Teta drogéria Tardoskéd.*

Köszönjük a megtisztelő bizalmukat.

Gvianatky

v Španielsku

Vianoce v Španielsku sú obdobím rodinnej pohody a osláv. Vo všeobecnosti, ako aj na Slovensku, máme v Španielsku viac-menej rovnaké tradície, aj keď tie sa trochu líšia v závislosti od rodinnej či geografickej situácie. Ja Vám opíšem, ako som prežíval Vianoce od môjho detstva.

Pre mňa sú Vianoce synonymom rodinného zväzu, radosti, šťastia a osláv. Musím zdôrazniť, že toto obdobie u nás trvá od 24. decembra do 6. januára. Aby ste mali lepší náhľad do našich osláv, je dôležité, aby ste vedeli, že deň Vianoc (*Nochebuena*) strávime s rodinou mojej mamy, Silvester (*Nochevieja*) s rodinou môjho otca a na Troch káľov sa zide najbližšia rodina, t.j. súrodenci a rodičia.

Po objasnení týchto všeobecných charakteristík Vám porozprávam, ako vyzerajú moje Vianoce. Všetci sa zídeme dňa 24. decembra v dome môjho dedka z matkinej strany na oficiálnu večeru. Podotýkam, moja rodina je veľmi veľká. Od rána prichádzajú členovia rodiny (strýkovia, bratranci, synovcovia, atď.) a tam naše mamy začnú pripravovať večeru, zatiaľ čo všetci spolupracujeme na vytvorení vianočnej atmosféry hudbou (*villancicos*), spevom, tancom a zábavou. Pre mňa je tento deň najlepším v roku, lebo sa zide celá moja rodina. Treba poznamenať, že v tomto období roka v Seville je počasie slnečné a počas dňa

máme 15 stupňov. Na dvore sa hrajú deti a my poskladáme táborák, okolo ktorého konverzujeme a popíjame.

O 21:00 zvyčajne večeráme. Večera pozostáva z niekoľkých studených aperitívov: krevety, ibérske údeniny, syry, šunka, šaláty z a hlavného jedla z bravčového mäsa „carrillero de cerdo en salsa“. Zdôrazňujem, že toto je tradičný vianočný pokrm v mojej rodine, no tiež je typické jesť pečenú morku alebo pečené prasiatko. Tieto jedlá sú sprevádzané dobrým vínom, šampanským, cavou a ciderom. Nasledujú dezerty ako *polvorones* (podobné mandľovým sušienkam), *nugát*, *gañotes* (medové minišišky), *mantecados* (maslové koláčiky), atď. Po večeri zvýšime hudbu, zhasneme svetlá a spievame a tancujeme, kým naše nohy vládzu. Niektorí sa ďalej presunieme na diskotéku, pretože v túto noc sa oslavuje. O polnoci sa podaktorí zúčastnia polnočnej omše (v preklade: „*misa del gallo*“ – omša kohúta. Hovorí sa, že kohút bol prvým tvorom, ktorý videl narodenie malého Ježiša a svojou piesňou o ňom informoval ľudí.).

26. december nie je sviatkom, je to obyčajný pracovný deň. Taktiež 31. decembra chodíme do roboty na pol dňa. Večer o 21:00 sa zídeme v dome mojich starých rodičov z otcovej strany. Aj táto časť rodiny je veľká. Večera je podobná tej vianočnej: predjedlo (studené misy, šaláty), morské plody (mušle, krevety, krab, atď.)

a hlavným jedlom zvykne byť bravčová panenka s omáčkou z whiskey. Po večeri popíjame a čakáme na dvanástu hodinu. V celom Španielsku je zvykom zjesť 12 hrozieň šťastia v rytme zvonov posledných 12 sekúnd roka. Týchto 12 hrozieň symbolizuje 12 mesiacov šťastia a prosperity do ďalšieho roka. Po príchode nového roka si pripíjame šampanským. Oslava trvá do bieleho rána či už v baroch, na diskotéke alebo doma s rodinou.

Všetci vieme, že 6. január je sviatkom Troch kráľov. Avšak v Španielsku majú veľmi dôležitú úlohu. Oni totiž nosia deťom darčeky. Oslavy zahajujeme už 5. januára poobede, keď sa všetky mestá oblečú do slávnostných šiat a organizuje sa tzv. „*Cabalgata de Reyes Magos*“ – pochod troch kráľov. Prechádzajú skoro všetkými ulicami miest, darujú cukríky, darčeky a nádej všetkým deťom, rodičom a zúčastneným. Po skončení pochodu pôjdu rodiny domov a deti sa snažia zaspáť skoro, aby čím skôr nadišiel čas rozdávania darčiekov pod vianočným stromčekom, ktorý sa ponecháva práve do tohto dňa. Celý tento deň je venovaný darčekom a radosti z nich. Týmto dňom sa končia sviatky.

Všetkým Vám prajeme veselé Vianoce a šťastý Nový rok!

¡Os deseamos Feliz Navidad y un Próspero Año 2018!

**Text: Manuel Páez Nacarino
Preklad: Gréta Veresová**

“Cabalgata de Reyes Magos” – pochod troch kráľov

Sladká krásavica - príbeh salónky

Pod lesklým obalom sa ukrýva sladký fondán, poliaty čokoládou. Salónky patria medzi tradičné vianočné ozdoby. Na Slovensku sa dávajú na stromček. Tvrdé fondánové salónky však nie sú slovenský vynález. Vymysleli ich Maďari podľa vzoru francúzskych pralínok, preto sa považujú za typické maďarské vianočné sladkosti. V zahraničí salónky takmer nenájdete. Na svete je viacero podobných sladkostí, ale iba v Maďarsku sa používali ako dekorácia vianočného stromčeka. Preslávili ich cukrári, ktorí ich vtedy vyrábali len ručne. Neskôr sa fondán vyrábal priemyselne a salónky dostali nové príchute.

Pôvod týchto cukríkov možno nájsť vo Francúzsku. Prvé zmienky o nich sú zo 14. storočia. Neskôr, v 17. storočí, boli známe aj v Nemecku. Už vtedy šlo o fondánové cukríky máčané v čokoláde. Fondán je v podstate tvrdená cukrová pasta.

Na Slovensko sa salónky dostali v 19. storočí spolu s vianočnými stromčekmi. Dá sa povedať, že naša tradícia stromčeka zdobeného salónkami je mix kultúr. Veď vianočný stromček pochádza z Nemecka a vešiame naň maďarské salónky. Pôvodne sa na Slovensku nosili domov len vetvičky, neskôr celý stromček. Keď sa k nám dostala tradícia zdobených stromčeka, vešali sa naň najmä jablká a prírodné ozdoby.

Príchod fondánových salóniek na československý trh sa datuje ku koncu 60. rokov minulého storočia. Pred príchodom salóniek Slováci improvizovali. Do farebného lesklého papiera balili kocky cukru.

Odkiaľ však salónka získala svoje meno?

Ako už samotný názov napovedá, salónky sa volajú po salónke. Vianočný stromček totiž v šľachtických rodinách patril do haly či salónu, alebo ako by sme povedali dnes - do obývačky. Názov salónka pochádza z maďarského slova „szalon“, ktoré označuje túto miestnosť. Cukríky na stromčeku v salónke tak dostali názov „szaloncukor“, po našom salónka.

Dnešné salónky sú klasické fondánové, ale v obchodoch nájdeme všetky možné príchute - želé, karamelové, marcipánové a rôzne ovocné. Aj známe čokoládové tyčinky už môžeme nájsť vo forme salóniek a zavesiť ich na stromček. Podľa prieskumov dnes sú najpopulárnejšie salónky v čokoláde, plnené želé, marcipánom, kokosom či karamelom. Každé Vianoce však príde do módy iná príchut'. Slováci sú však verní klasike.

Spracovanie

Stromčeky kedysi viseli zo stropu

Vianočné stromčeky na začiatku minulého storočia nestávali v domácnostiach v stojanoch na zemi, ale viseli zo stropu dole. Na zemi by zabrali veľa miesta, na Štedrý deň totiž večeralo spolu niekedy aj tridsať a viac ľudí z jednej rodiny.

Tradícia vianočných stromčeka sa podľa etnologických výskumov z roku 1970 dostala najskôr na západ a stred Slovenska (ešte pred rokom 1918), na severovýchode bol zriedkavejší, hromadne ho rodiny zaviedli po druhej svetovej vojne.

Na stromčeky visiace zo stropu priväzovali ľudia orechy a jablká. Na východe ľudia mávali skôr vetvičky so slamenými ozdobami.

Darčeky bývali skromnejšie. Šatstvo, topánky, hračky. Zámožnejšie rodiny v mestách dávali deťom šaty ušit'. Dospelí sa zvyčajne vzájomne neobdarúvali, ale deti dospelých obdarúvali.

Na začiatku minulého storočia bola veľmi rozšíreným darom kniha. Knihovníci dlho pred Vianocami zbierali české, nemecké a maďarské knižky, ktoré dostávali deti pod stromček. Odrastejšie deti dostávali aj peniaze na výlety do hôr.

Spracovanie

Vianočné nápady a inšpirácie

• RECEPTÁR • RECEPTÁR • RECEPTÁR •

Lízatká „Snehuliačky”

Na prípravu potrebujeme:

- keksíky Oreo,
- bielu čokoládu,
- trochu oleja na zriedenie,
- oranžový marcipán na mrkvový nos,
- čiernu cukrovú polevu na oči a ústa,
- špajdle a... ..šikovné ruky.

Veľa úspechov!

Pre šikovné deti

Tieto jednoduché vianočné ozdoby si môžete vyhotoviť aj vy. Skúste to!

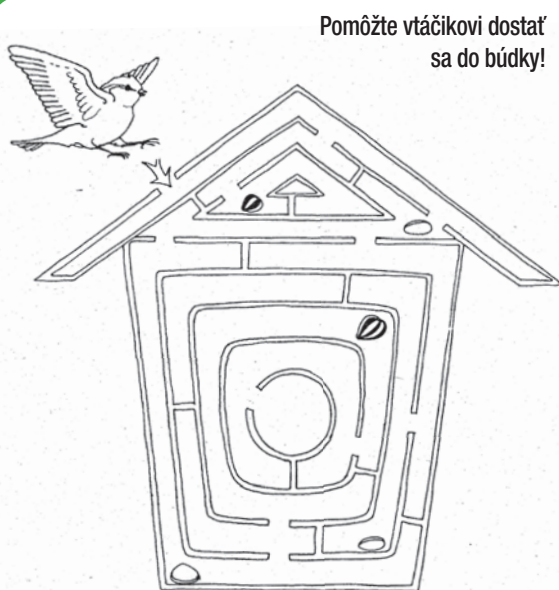
Nezabúdajme v zime na vtáčiky!

Je zima a my by sme nemali zabúdať na vtáčiky. Nie všetky odlietajú na zimu do teplých krajín a tým, čo ostávajú, by sme mali pripraviť dobrôtku.

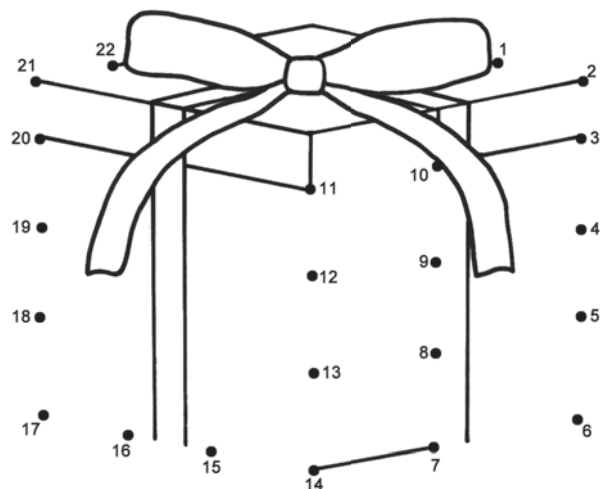
Postup je veľmi jednoduchý. Na radiátore si necháme roz-pustiť nesolenú bravčovú masť. Takú, ako majú doma všetci po pravej dedinskej zabíjačke. Príliš nevoní, ale hrdinsky to zvlád-neme a primiešame do nej rôzne semienka. Môžu to byť zrnká lúpanej i nelúpanej slnečnice, sezam, nalámané orechy, mak, ľan a aj pšenica – taká, akú dáva náš dedko sliepkam. Jednodu-cho všetky drobné zrníčka, čo doma máme. A veruže vtáčence nehľadia na dátum spotreby. Nevadia im ani veci, na ktoré sme v komore zabudli a už ich do koláča nedáme. Ak však tieto dob-rôtky nemáme, stačí v obchode kúpiť krmnú zmes pre vtáčiky. Všetky by mali byť nesolené, aby nám vtáčky nepochytil smäd. Voda v tele vtáčatka znamená totiž počas krutej zimy istú smrť. V noci by im v bruškách zamrzla a to by neprežili. Keď je zmes už dobre hustá, preložíme ju do pohárov od jogurtu, zapichneme do nich konáriky a šup s nimi – Nie deti, do rúry nie! – na okno, do mrazu! Brrr.... to je zima, rýchlo ho zatvorte! Musíme počkať do zajtra. Na druhý deň stačí už len poháre chvíľočku nechať vnútri zohriať. Presne takú chvíľočku, akú trvá pohľadanie a na-strihanie motúzikov. Teraz ich už len priviazať pevne na konárik v pohári a vyrobiť uško na zavesenie. Stačí len trochu zatlačiť na dno pohára a „nanuk“ sám poputuje von. Tak, a teraz už pod ho za našimi hladošmi. Zavesíme im krmidielka pod stromy. Potom už len stačí chodiť kontrolovať, ako im chutí. Stravníci sú plachí, a tak budete asi len vidieť, ako z dobrôt ubúda. Budete mať z toho veľkú radosť a môžete byť na seba pyšní. Veď ich zachránite pred hladom. Stačí im popriať: „Dobrá chuť vtáčiky a dovidenia na jar!“

Bc. Eva Borbélyová

PRE DETI

Pospájajte čísla od 1 – 20!

KRÍŽOVKA

Dozorca sa pýta vážna: „Ako to, že tá nepríde nikto navštíviť, to nemáš príbuzných alebo kamarátov?

Tajnička:

Mám ich veľa,
lenže, všetci sú už tu.

Pomoc: ALBA, RABATIN, SAMSO	Parlament	TAJNÍČKA č. 1	Energy bar association	...futó, öldókló személy	Patriáci Lei	Geomet- riské teleso				
Mohli										
Začiatok výroby								Daňové identifi- kačné číslo (hovor.)	TAJNÍČKA č. 3	Američan (pejor.)
Elektro- nická pošta							Záznaky			
							Efektná priadza			
EVČ Michalo- viec			Pripravi miešaním							
			Odpadová časť dreva							
	Chránená krajina (skr.)			Kto nie je čle- nom nejakej organizácie						
	Samček včiel			Kút						
Obličaj					Let. oprava- vne (skr.)			Tlak krvi (skr.)		
					Men in black (skr.)			Kostol		
Dobré meno							Želá si			
							Reproduk- čná technika			
Pribytok včiel			Sitoslovce smiechu			Šúcha				
			Slov. maliar (Rudolf, *1954)			Prehŕňa vlasý				
Prezent				Česká spevávajúca					TAJNÍČKA č. 4	Sekcia, časť
				Oslovenie ženy						
	Kozácky stolník	A podobne (skr.)			Dánsky tvrdý syr					
		TAJNÍČKA č. 4								
Kňazské rúcho					Koruna česká (skr.)			Končatina		
					Zdochni			Predná časť papule		
Vyvoláva- nie duchov							Inštinkt			
							Rímskych 7			
Odborník na grécke dejiny						Uživ sa				
						Kryptón (zn.)				
Prijmi liek				Zaiste						
Iba				Prikoval						

Radostné prežitie
vianočných sviatkov
a do nového roka veľa
zdravia, šťastia
a spokojnosti prajeme
našim zákazníkom,
priateľom a známym

Gabriela Halászová a kolektív Reštaurácie Kelly

**Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet!**

**Veselé Vianoce
a šťastný nový rok!**

VERITY Computer

